

Затверджено рішенням
вченої ради ННЦГО
прот. № 1 від 11 вересня 2023 р.

Рекомендовано на засіданні кафедри
Іноземних мов
прот. № 1 від 11 вересня 2023 р.

СИЛАБУС з дисципліни

Лексикографія

Семестр 7, 2023-2024 н.р.

освітній рівень перший (бакалавр)

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

освітня програма Переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Дзюба Олена Анатоліївна, dziuba.inyazdep@kart.edu.ua

Контакти: +38 (057) 730-10-43, e-mail: in_yaz@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 14.00-15.00 (Середа, П'ятниця)

Web-site: <http://www.ukrsurt.com.ua/>

<http://kart.edu.ua/mat-po-fak-ua/mat-fac-upp-ua>

<http://www.ukrsurt.com.ua/>

Анотація курсу: формування уявлення про лексикографію як теорію і практику складання словників, які є повним систематизованим відображенням мовної картини світу, характерної для даного мовного співтовариства (навчитися за словом бачити світ мови, яка вивчається); формування знання про історію та сучасний стан лексикографії в Великій Британії і США; формування лексикографічної компетенції (виробити навички грамотного використання словників різного типу).

Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення із загальною проблематикою курсу і визначення його місця в системі лінгвістичних знань; розкриття своєрідності словників різного типу; намітити актуальні проблеми сучасної вітчизняної та зарубіжної лексикографії; виробити вміння користуватися словником для вирішення пізнавальних і комунікативних завдань; виробити вміння вибрати потрібне словникове джерело з урахуванням його типу і жанру (особливостей); виробити вміння сприймати текст словника і витягувати з нього необхідну / якнайповнішу інформацію про слово (або іншу одиницю, яка є об'єктом опису).

Мета курсу: формування компетенцій

1. Ціннісно-сміслову компетентність (формування та розширення світогляду студента в області всебічного використання іноземної мови в діловому середовищі).

2. Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей англійських країн для міжкультурної комунікації та ведення партнерських відносин).

3. Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості до вивчення іноземної мови з подальшим використанням одержаних знань у професійній діяльності з метою розвитку креативної складової компетентності; оволодіння розмовними та письмовими навичками; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях при спілкуванні іноземною мовою).

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності).

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проєктів, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою).

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів).

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Варіативна	
Модулів – 2	Спеціальність 035.041 Германські мови та література (переклад включно), перша - англійська	Рік підготовки:	
Змістовних модулів – 2		4-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		7-й	
		Лекції	
		30 год.	
		Практичні, семінарські	
		-	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		60 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: іспит	
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних – 2</i> <i>самостійної роботи студента – 4</i>	Перший рівень вищої освіти: (бакалавр)		

Змістовий модуль 1. *Лексикографія як розділ мовознавства, що займається теорією і практикою складання словників.*

Тема 1. Лексикографія як лінгвістична дисципліна

Тема 2. Типологія словників

Тема 3. Навчальна лексикографія і специфіка навчальних словників

Змістовий модуль 2. *Сучасні навчальні словники англійської мови.*

Тема 1. Історія англійської лексикографії

Тема 2. Одномовні, двомовні словники англійської мови: переваги та недоліки навчальних словників

Тема 3. Актуальні проблеми сучасної лексикографії

Рекомендована література

Основна:

1. Алексієнко Л.А., Бибик С.П., Бондар О.І., Винник В.О., Галас Б.К. [та ін.] Українська і слов'янська тлумачна та перекладна лексикографія. К.: ТОВ «КММ», 2012. 484 с.
2. Блажанова О.І., Іванова О.В. Лексикографія: наука чи мистецтво. «Studia Lingua: актуальні проблеми лінгвістики і методики викладання іноземних мов». Збірник наукових праць. Вип. 3. К.: НУБіП, 2013. 526 с. С. 81-83.
3. Гавріченкова І. В., Іванова О. В. Розвиток англійської лексикографії. «Studia Lingua: Актуальні проблеми лінгвістики і методики викладання іноземних мов». Збірник наукових праць. Вип. 4. К.: ВЦ НУБіП України, 2014. 390 с. С. 39-42.
4. Гопак І.М., Королик І.М., Іванова О.В. Сучасні обрії англійської лексикографії. Studia Lingua: Актуальні проблеми лінгвістики і методики викладання іноземних мов. Збірник наукових праць. Вип. 5.К.: ЦП «Компринт», 2015. С.12-16.
5. Демська О. Вступ до лексикографії. К : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 266 с.
6. Дубічинський В.В. Українська лексикографія: історія, сучасність та комп'ютерні технології : навч. посіб. Харків, 2004. 164 с.
7. Іванова О.В. «Спецкурс з основ укладання галузевих глосаріїв» як форма підготовки майбутніх філологів (перекладачів) до професійної діяльності. Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб. Статей. Ялта: РВВ КГУ, 2013. Вип. 41. Ч.3. 608 с. С. 268-273.
8. Сидні. І. Лендау. СЛОВНИКИ: Мистецтво та ремесло лексикографії / Перекл. з англ. Ольги Кочерги. К.: К.І.С., 2012. 480 с.
9. Андрусяк І. В. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу: автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.04. Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2003. 20 с.
10. Воїнов В.В., Васильченко О. Ю. Різновиди американського індивідуалізму та їх мовна маніфестація. Мовні і концептуальні картини світу. Зб. наук. пр. КНУ ім. Т. Шевченка, ф.-т іноземної філології. Київ, 2000. С. 84-91.
11. Гаджиев К. С. Американская нація: национальное самосознание и культура. М.: Наука, 1990. 240 с.

Допоміжна:

1. Гучук О., Іванова О.В. Основи комп'ютерної лексикографії. «Studia Lingua: актуальні проблеми лінгвістики і методики викладання іноземних мов». Збірник наукових праць. Вип. 3. К.: Вид-во НУБіП, 2013. 526 с. С 113-115.
2. Драбовська В. А. Загальні принципи створення моделі нового навчального тлумачного лінгвокультурологічного словника американського варіанта англійської мови. Наукові записки. Серія «Філологічна», Вип.20. Острого: Видавництво національного університету «Острозька академія». 2011. С. 229-236.
3. Драбовська В. А. Ключові лінгвокультурні концепти США як предмет словникового опису. Філологічні трактати: науковий журнал. Сумський державний університет. Суми, 2010. № 3, Т. 2. С. 29-34.
4. Драбовська В. А. Лінгвокультурна специфіка прецедентних текстів : лексикографічний аспект (на матеріалі американського варіанта англійської мови). Наукові записки КДПУ. Серія: Філологічні науки (мовознавство). Вип. 105(2).Кіровоград:

КДПУ, 2012. С. 188-192.

5. Карабан В. І. Англійсько-український юридичний словник. "Нова книга", Вінниця, 2004.

6. Попов Е.Ф., Бала М.І Великий українсько-англійський словник. Чумацький шлях, 2007. 1890 с.

7. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ, Ірпінь: ВТФ "Перун", 2001. 1440 с.

8. Короткий тлумачний словник української мови / за ред. Д. Гринчишина. К., 1999. 430 с.

9. Драбовська В. А. Лінгвокультурологічний аспект у навчальних тлумачних словниках для носіїв американського варіанта англійської мови. Матеріали ІХ Міжвузівської конференції молодих учених «Сучасні проблеми та перспективи дослідження романських та германських мов і літератур» (26-27 січня 2011 року). Донецьк: ДонНУ, 2011. С. 36-39.

10. Драбовська В. А. Лінгвокультурологічні тенденції розвитку британської та американської лексикографії. Проблеми романо-германської філології. Збірник наукових праць. Ужгород: Ліра, 2009. С. 43-58.

11. Драбовська В. А. Нові концепції укладання тлумачних словників. Філологічні студії. Збірник наукових праць. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2010. Вип. 1. С. 115-123.

12. Hartmann R. R. K. Teaching and Researching Lexicography. New York: Longman, 2001. 211 p.

13. Marcus Wheeler, Boris Unbegaun. Oxford Russian-English, English-Russian dictionary. Oxford University Press. 2000.

13. Балахтар В.В., Балахтар К.С. Адекватність та еквівалентність перекладу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.confcontact.com/20110531/fk-balahtar.htm>

Вимоги викладача: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

Порядок оцінювання результатів навчання:

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

**Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни
«Лексикографія»**

Поточний контроль:

Оцінка формується шляхом накопичення студентами балів за наступні види роботи і активності:

Відвідування лекцій:

- Бали за цю складову не нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50 % лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування кожної лекції нараховується 1 бали. Наявність і повнота конспекту становить 8 балів. **Максимальна сума становить 23 балів.** Пропущені заняття відпрацьовуються під час особистих консультації із викладачем.

Самостійна робота:

- Студентам пропонується обрати тему курсової роботи (сумісно із основним керівником курсу), визначити мету дослідження, об'єкт та предмет дослідження. За вчасне та вірне виконання цього завдання нараховується **до 20 балів** до поточного модульного контролю. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання складає 100%. Хід поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

Ступінь активності:

- Мета участі в курсі – залучити студентів до дискусії, розширити можливості навчання та перевірити їхні знання по предмету. Робота у команді, а також участь в обговореннях, усних опитуваннях, тренінгових вправах, доповненнях і доповідей є необхідною засадою для отримання балів. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності відповідей студентів, а також кількості запропонованих ідей для сумісного проекту. Питання, хоча й

заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної активності. **Максимальна сума становить 17 балів.**

Модульне тестування:

- Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

- Студент отримує оцінку за залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. **Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування).** Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає бал за залік. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача. При заповненні заліковоекзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E).

Команда викладачів:

Дзюба Олена Анатоліївна (<http://kart.edu.ua/staff/dzjuba-o-a>). Напрямки наукової діяльності: професійне спілкування іноземною мовою.

Очікувані результати

Студент наприкінці курсу має розширити свій світогляд в області використання іноземної мови в діловому середовищі. Навчитися використовувати одержані знання у професійній діяльності та оволодіти розмовними та письмовими навичками.

Прослуховування курсу та виконання всіх завдань, має розвинути у студента вміння до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності. Навчити студента роботі в команді, шляхом реалізації групових проектів, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою.

Кодекс академічної доброчесності:

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>. Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями:

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>